

или, най-малко, по отношение на когото те трябваше да се държат винаги на шрек. То им показва така също, че ако техните общи, съединени усилия биха били недостатъчни, за да могат да се противопоставят или поне да противостоят на нейния все по-силен и неудържим натиск, на нейния *Drang nach Osten*, где трябваше те да дирят приятели и съюзници, които да ги подпомогнат в усилията им да запазят своята самостоятелност и да си извоюват по-добри условия за съществуване и развитие. Вместо това по-нататъшните събития показваха, че пътя, който избра Фердинанд, бе тъкмо противоположен на тоя и че, напускайки своя бивш икономически съюзник, той прибегна до помощта и подкрепата на тоя именно най-голям враг на славянството и най-опасен такъв за свободата и независимостта на малките балкански държави, и в споразумение с Австро-Унгария пристъпи към по-нататъшното осъществяване на своите планове и то по начин, който нанесе силен удар на Сърбия и на цялото славянство. Думата ни е за начина, по който се прокламира независимостта на България, и анексирането на Босна и Херцеговина от Австро-Унгария.

Но сключването на Сръбско-българския митнически съюз не противоречи ли на твърдението, което изказахме в предшестващите редове на тази книга, за преследваните от Фердинанда блянове за балканска хегемония и не съставлява ли сключването на този съюз едно отклонение от пътя, който той си бе предначертал да следва, за да създаде своята източна империя? И ако да, то кои бяха неговите съображения да го допустне и се съгласи за сключването на тоя съюз? — Ние изказахме по-горе мисълта, че ако в известни моменти политиката на Фердинанда изглеждаше да се инспирира от народните идеали, това беше само до толкова,